

РЕШЕНИЕ

№ 3123

гр. София, 09.05.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, ХХ КАСАЦИОНЕН СЪСТАВ, в публично заседание на 08.04.2022 г. в следния състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Стефан Станчев

ЧЛЕНОВЕ: Миглена Недева

Искра Гърбелова

при участието на секретаря Милена Чунчева и при участието на прокурора Стоян Димитров, като разгледа дело номер **1871** по описа за **2022** година докладвано от съдия Стефан Станчев, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.208 сл. от Административно-процесуалния кодекс /АПК/.

Образувано е по касационна жалба на В. Т. Т. срещу Решение № 210/18.01.2022 г., постановено по адм. дело № 7600/2021 г. по описа на Софийския районен съд, НО, 108-ми състав, с което СРС, е отхвърлена жалбата на касатора против Заповед за задържане на лице с рег. № 12329зз/ 30.03.2021 г., издадена от полицейски орган – инспектор от ГДБОП, с която на основание чл.72, ал.1, т.1 от ЗМВР, поради „достатъчно данни за извършено престъпление”, е постановено задържане за срок до 24 часа на В. Т. Т..

Иска се оспореното решение и оставената с него в сила заповед за полицейско задържане да бъдат отменени.

Наведеното касационно основание за оспорване, предвид изложените в жалбата оплаквания, е за незаконосъобразност на решението. Жалбата е бланкетна, пестеливо поднесена в обем от три изречения.

Ответник по касационната жалба чрез процесуалния си представител- юрк. П. аргументира неоснователността на жалбата и заявява искане за присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

Участващият по делото прокурор от С. градска прокуратура изразява становище за неоснователност на касационната жалба. Прави възражение за допустимостта ѝ, тъй

като в жалбата не са развити касационни основания.

Съдът, като взе предвид релевираните с жалбата касационни основания и служебно на основание чл.218, ал.2 от АПК провери изцяло валидността, допустимостта и съответствието на оспореното решение с материалния закон, намира за установено следното:

Касационната жалба е процесуално допустима, а разгледана по същество е основателна.

Оспореното първоинстанционно решение е валидно и допустимо и неправилно.

Приетата за установена от СРС фактическа обстановка и изложената подробна правна аргументация за законосъобразност на Заповед за задържане на лице с рег. № 12329зз/ 30.03.2021 г., издадена от полицейски орган – инспектор от ГДБОП, с която на основание чл.72, ал.1, т.1 от ЗМВР, поради „достатъчно данни за извършено престъпление”, е постановено задържане за срок до 24 часа на В. Т. Т. не се споделя изцяло от касационната инстанция. Изводите на СРС не са обосновани и не кореспондират с доказателствата по делото и приложимите материалноправни норми.

Съгласно чл.30, ал.1 от Конституцията на Република България /КРБ/ всеки има право на лична свобода и неприкосновеност. Разпоредбата на чл.30, ал.2 КРБ предвижда, че никой не може да бъде задържан, подлаган на оглед или обиск или на друго посегателство върху личната неприкосновеност освен при условията и по реда, определени със закон. Съгласно чл.30, ал.3, изр.1 КРБ единствено и само в изрично посочените от закона неотложни случаи компетентните държавни органи могат да задържат гражданин, за което незабавно уведомяват органите на съдебната власт. В срок от 24 часа от задържането органът на съдебната власт се произнася по неговата законосъобразност, постановява чл.30, ал.3, изр.2 КРБ.

В съответствие с член 5, § 1, изр.1 от Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи, ратифицирана със закон на Народното събрание от 31 юли 1992 г. /ДВ, бр. 66 от 1992 г./, в сила за Република България от 7 септември 1992 г. /„Европейска конвенция за правата на човека” – ЕКПЧ/, всеки има право на свобода и сигурност. Тази разпоредба защитава физическата свобода на лицето, която Европейския съд по правата на човека /ЕСПЧ/ разглежда заедно с правата по чл.2, чл.3 и чл.4 ЕКПЧ като първите по степен сред основните права, които защитават физическата сигурност на лицето.

След прогласяването му и за да го гарантира, член 5, § 1, изр.2 ЕКПЧ постановява, че никой не може да бъде лишен от свобода освен в изрично посочените в б.“а” - б.“f” случаи и само в съответствие с процедури, предвидени от закона. В юриспруденцията на ЕСПЧ трайно са изведени няколко стандарта при закрилата на това право. Първият е изчерпателност на изключенията по член 5, § 1, изр.2, б.“а” – б.“f” ЕКПЧ, чието тълкуване трябва да е задължително стриктно, а разширителните обосновки при приложението им са недопустими /решение на ЕСПЧ от 22.02.1989 г. по дело С. v I., жалба № 11152/84 - § 41/. Целта е да се гарантира, че никой няма да бъде произволно лишен от свобода на основание, което не е предвидено в конвенцията. Вторият е законност на лишаването от свобода по националния закон, както от процесуална, така и от материалноправна страна.

За целта член 5, § 2 - § 5 ЕКПЧ гарантират сбор от материалноправни права, свеждащи до минимум рисковете от произвол при лишаване от свобода. Такова е правото по член 5, § 2 ЕКПЧ задържаното лице незабавно да бъде уведомено за

основанията за ареста си при задължение на държавата чрез компетентния национален орган да обоснове всяко лишаване от свобода на всеки един етап.

Процесното задържане не покрива стандарта за законност и за непроизволност като основополагащи общи принципи при ограниченията на правото на свобода и сигурност.

В съответствие с чл.74, ал.1, т.2 ЗМВР и член 5, § 1, изр.2 и § 2 ЕКПЧ, Заповед за задържане на лице рег. № 123293з/ 30.03.2021 г., издадена от полицейски орган – инспектор от ГДБОП, с която на основание чл.72, ал.1, т.1 от ЗМВР, поради „достатъчно данни за извършено престъпление”, е постановено задържане за срок до 24 часа на В. Т. Т., не съдържа ясни, и достатъчни фактически основания, относими към конкретното поведение на задържаното лице. Заповедта не е мотивирана и чрез материалите от преписката, което е допустимо съгласно установената задължителна съдебна практика /ТР № 16/31.03.1975г. на ОСГК на ВС на РБ/. В тях не се съдържат достатъчно конкретни данни, които да обосноват задържането и с които касаторът е могъл да се запознае и да организира защитата си преди подаването на жалбата до СРС. По делото е установено от фактическа страна, че в конкретния случай от момента, в който полицаите – служители на ГДБОП са имали данни за поведението му, са предприели действия във връзка с проведени процесуални действия по установяване на касатора и провеждане на други законово определени действия в дома на задържаното лице, което е обосновоало задържането му. Формално, процесуалните действия са на основание ДП по описа на ТС Б. – В. Т., и пр. преписка на ОкрП-ра Г.. Косвено тези основания, отнесени към пряко относимото правно основание по чл. 72, ал. 1, т. 1 от ЗМВР за наличие на достатъчно данни за прилагане мярка за процесуална принуда по ЗМВР са недостатъчни и неотнесими към действията на полицейския орган – ответника. Основателно е възражението, че към административната преписка е приложена единствено докладната записка на ответника, във връзка с извършвани действия по задържането на жалбоподателя, а от тях не може да се прави извод, че има достатъчно данни за извършено престъпление. Докладната записка е след издаване на обжалваната заповед и е отчетна по отношение на началника на ТСБОП Г. за действия на полицейския служител по проведено задържане на лице. Текстовото въвеждане на разпоредби на състави от НК не е обосновка за законосъобразността на обжалваната заповед.

Заповедта по чл. 72, ал. 1, т. 1 от ЗМВР за срок до 24 часа се явява принудителна административна мярка която цели чрез задържането да се предотврати възможността конкретното лице да извърши престъпление, да продължи да извършва престъпления или да се укрие. Съгласно нормата на чл. 72, ал. 1, т. 1 ЗМВР полицейските органи могат да задържат лице за което има данни, че е извършило престъпление. Задържането, като принудителна административна мярка, се предприема от полицейския орган при условията на оперативна самостоятелност. Тя е и с цел – предприемане на действия по разследване срещу вероятен извършител на престъпление. Разпоредбата на чл. 72, ал. 1, т. 1 ЗМВР предполага наличие на данни, от които да се направи обосновано предположение за обвързване на конкретно лице с извършване на престъпление и за наличието на обективна необходимост от прилагане на принудителната административна мярка, като тази ПАМ е с превантивна функция - цели да се попречи на конкретното лице да извърши друго престъпление, да се укрие или да осуети наказателно преследване. В случая, тези критерии не са спазени.

За да постанови решението си, районният съд е приел, че процесната заповед е издадена от компетентен орган, в законоустановената форма, при спазване на административнопроизводствените правила и в съответствие с приложимия материален закон. Приел е също, че в заповедта са посочени правните и фактическите основания за задържането, като последните са свързани с данни наличие на данни, че „лицето е извършител на престъпление по чл. 253 от НК за това, че в периода 01.01.2021 г. до 30.03.2021 г. в [населено място] извършил финансова операция или сделка с имущество или прикрива произхода, местонахождението, движението или действителните права върху имущество, за което знае или предполага, че е придобито чрез престъпление по чл. 252 от НК – извършва без разрешение банкова дейност и други финансови сделки“. Въз основа на горното е направен извод за неоснователност на жалбата и законосъобразност на оспорената заповед.

Решението е валидно и допустимо, но неправилно.

Необосновани са изводите на съда, за наличие на предпоставките на чл. 71, ал. 1, т. 1 ЗМВР. Съгласно последната разпоредба, полицейските органи могат да задържат лице, за което има данни, че е извършило престъпление. Задържането, основано на чл. 72, ал. 1, т. 1 от ЗМВР, за срок не по-дълъг от 24 часа, е принудителна административна мярка по смисъла на чл. 22 от ЗАНН, която има за цел да се предотврати възможността лицето да извърши престъпление или да се укрие.

Видно от съдържанието на оспорената заповед, издателят е посочил наличието на достатъчно данни, че лицето (касатор) е извършител на престъпление. Следва да се отбележи, че посоченото фактическо основание за издаване на заповедта не обвързва съда, който е длъжен да извърши проверка първо на съществуващите факти, а след това и за правилното приложение на материалния закон. Дори да се приеме, че са налице данни, не може да се направи извод за това, дали действително касае данни за извършено престъпление и каква е връзката на задържаното лице с тези данни. При тези факти, не се установява и наличието на хипотезата на чл. 72, ал. 1, т. 1 ЗМВР, посочена като правно основание за издаването на заповедта, тъй като приложената административна преписка не съдържа каквито да е било данни за съпричастност на задържаното лице към извършването на престъпление. Изложеното обосновава извод за несъответствие на оспорената заповед с материалноправните разпоредби и за нейната незаконосъобразност, по смисъла на чл. 146, т. 4 АПК и като не е съобразил горното, районният съд е постановил решението си при неправилно приложение на материалния закон.

В случая не са представени и никакви доказателства, че съществува вероятност задържаното лице да се укрие или да извърши престъпление. Също така, няма данни да са предприети действия по изясняване на обстоятелства, относими към участието на лицето в престъпление по чл. 252 или 253 от НК. При това положение заповедта за налагане на ПАМ превишава и целта на закона, поради обстоятелството, че липсват данни за извършено от жалбоподателя престъпление, което да налага задържането му за срок от 24 часа. С приложената мярка, правото на лицето на свободно придвижване е неоснователно ограничено, поради което задържането противоречи на принципа на съразмерност, установен в чл. 6 от АПК. В докладната записка на ответника, съставена след задържане на касатора се сочи „получили данни, че лицето В.Т.Т. от [населено място] е съпричастно към извършване на престъпна дейност...“ В заповедта от 30.03.2021 г. е посочен, че има данни за извършено престъпление. Касационен състав нееднократно приема, че съпричастност не е равнозначно на извършил

престъпление/нарушение и преди всичко чл. 72, ал. 1 от ЗМВР не съдържа понятие „съпричастно“. От изложеното, не следва да се дава приоритет на възможността, предоставена на полицейски служители да прилагат правомощия по чл. 72, ал. 1, т. 1 от ЗМВР при бланкетно посочване на правното основание.

По горните съображения съдът намира, че оспореното решение е незаконосъобразно и следва да бъде отменено. Спорът следва да се реши по същество, като се отмени заповед за задържане на лице с рег. № 12329зз/30.03.2021 г., издадена от инспектор при ГДБОП - МВР, като незаконосъобразна.

Мотивиран така и на основание чл. 221, ал. 2 от АПК, съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение № 210/18.01.2022 г., постановено по адм.нак. дело № 7600/21 по описа на СРС и ПОСТАНОВИ:

ОТМЕНЯ заповед за задържане на лице с рег. № 12329зз/30.03.2021 г., издадена от инспектор при ГДБОП - МВР.

Решението е окончателно.

Председател:

Членове: 1.

2.